

I. ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ РІЗНИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ ФОРМ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ ТМФВ

Олена Кошелева

Дніпропетровський державний інститут фізичної культури і спорту

Аннотация

В статье приводится сравнительный анализ эффективности разных форм контроля знаний студентов физкультурных вузов при изучении курса ТМФВ. На основе анкетного опроса преподавателей и студентов автор оценивает эффективность наиболее распространенных форм контроля знаний студентов по следующим критериям: надежность, объективность, информативность, затраты времени при его использовании.

Annotation

In the article the comparative analysis of efficiency of different forms of control of knowledges of students of athletic institutes of higher is presented at the study of course of TMFC. On the basis of the questionnaire questioning of teachers and students an author estimates efficiency of the most widespread forms of control of knowledges of students on the followings criteria: reliability, objectivity, informing, expenses of time at his use.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблема підвищення якості освіти у вищій школі останнім часом стоїть дуже гостро. У даний час здійснюється модернізація всієї системи вищої освіти, що, зокрема, стосується і підготовки фахівців фізкультурного профілю [3].

Система навчання у вищій школі є складним процесом, який включає велику кількість взаємозв'язаних компонентів. Важливе місце серед них займає контроль знань. Проблемі перевірки знань педагогічна наука приділяла і продовжує приділяти дуже велику увагу [1, 6].

Особливого значення питання якісного контролю знань студентів набуває в умовах переходу на кредитно-модульну систему навчання, при якій збільшується значення результатів проміжних атестацій з окремих тем і розділів навчальної програми.

З одного боку, впровадження кредитно-модульної системи повинне сприяти формуванню відповідальнішого ставлення студентів до вивчення навчального матеріалу, поліпшенню відвідуваності занять і активізації самостійної підготовки протягом семестру. Але, з іншого боку, у ВНЗ фізкультурно-спортивного профілю впровадження кредитно-модульної системи пов'язане з деяким ускладненням роботи професорсько-викладацького складу у зв'язку з тим, що значна час-

тина студентів не може регулярно відвідувати заняття унаслідок необхідності участі в навчально-тренувальних зборах і змаганнях різного рівня [4, 5]. Таким чином, ми стикаємося з необхідністю пошуку таких форм і методів контролю знань студентів, які з одного боку дозволять викладачеві отримувати повну, об'єктивну і достовірну інформацію про рівень підготовленості студента з тієї або іншої теми, а з іншого – не будуть пов'язані із значними додатковими витратами часу на їх здійснення.

Останніми роками підвищена увага відводиться такій формі перевірки знань як тестування, що найчастіше виконується письмово. Відомо, що ставлення педагогів до тестування є неоднозначним оскільки їхня більшість взагалі не бачать у такій перевірці знань недоліків і готові застосовувати на будь-яких етапах навчання, проте у інших широке застосування тестування зустріло різку критику. На їхню думку, воно не сумісне з творчим мисленням, відучує думати, гальмує розвиток мови, не вимагає логічного обґрунтування свого рішення. Крім того, при тестуванні є певна вірогідність вгадування деяких відповідей [2, 6].

Метою нашого дослідження було визначення ефективності основних форм контролю знань студентів за різними критеріями з погляду професорсько-викладацького складу та за оцінкою студентів ДДФК і С.

Для досягнення поставленої мети ми провели анкетне опитування з визначеної проблеми. В анкетуванні взяли участь 28 викладачів ДДіФК і С із стажем роботи від 3-х місяців до 32 років і 88 студентів 2-го, 3-го і 5-го курсів спеціальностей «Фізичне виховання» і «Фізична реабілітація».

Результати дослідження. За результатами анкетування ми отримали наступну інформацію.

За підсумками опиту викладацького складу найбільш поширеними формами контролю знань студентів, які використовуються в нашому ВНЗ є усний і письмовий опити студентів в різних варіантах (відповіді на контрольних і самостійних роботах, відповіді за білетами, фронтальне опитування) і тестування. З інших форм контролю використовуються: виконання творчих завдань студентами, написання контрольних робіт, рефератів. Процентне співвідношення цих форм контролю в залежності від частоти їх використання викладачами наступне: усне опитування – 45%, письмове опитування – 26%, тестування – 29% від загальної кількості (рис.1.)

Ефективність кожної з перелічених форм контролю ми запропонували викладачам оцінити за наступними критеріями: надійність, інформативність, об'єктивність, можливість економії часу при його проведенні. Оцінка проводилася за 5-бальною шкалою. Результати анкетування свідчать про те, що найбільш високі бали за такими

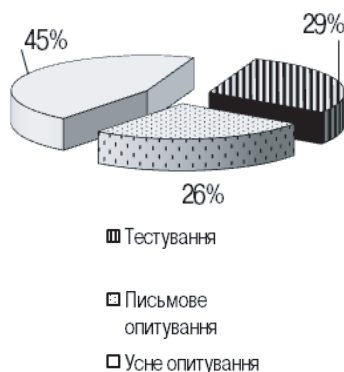

Рис. 1. Частота використання основних форм контролю знань студентів викладачами ДДіФК і С (%).

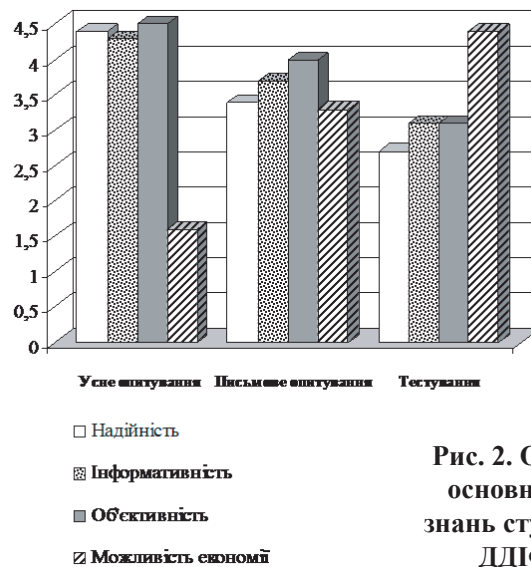

Рис. 2. Оцінка ефективності основних форм контролю знань студентів викладачами ДДіФК і С (в балах).

показниками як надійність інформативність та об'єктивність наші респонденти надали усному опитуванню (4,4; 4,3 і 4,5 відповідно). Ефективність використання письмових відповідей та тестування викладачі оцінили наступним чином: надійність 3,4 і 2,7 бали відповідно; інформативність – 3,7 і 3,1; об'єктивність 4,0 і 3,1.

Найбільш економічною формою контролю з погляду затрат часу виявилось, на думку опитаних, тестування – 4,4 бали, менш економічним письмове опитування – 3,3 бали; усне опитування отримало тільки 1,6 (рис. 2).

73,3% всіх опитаних викладачів відзначили, що в їх практиці бували випадки, коли студент отримував різні оцінки з однієї тієї ж теми (розділу) в результаті використання різних форм контролю знань. У всіх випадках викладачі відзначили, що вищі оцінки були отримані студентом в результаті тестування, нижчі в результаті усного опитування.

Труднощі, з якими зустрічаються викладачі при організації контролю знань студентів за кредитно-модульною системою, наші респонденти відзначили наступні:

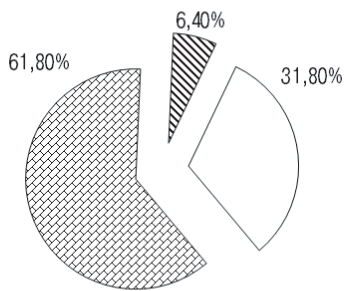
- великі витрати часу на оформлення документації, перевірку робіт, усне опитування за кожним модулем і на виставляння підсумкової оцінки студентів;

- технічні проблеми при підготовці необхідної кількості бланків тестів;
 - відсутність ряду студентів в період прийому модульних контролів за розкладом занять;
 - недостатня забезпеченість сучасною науково-методичною літературою, що створює труднощі для самопідготовки студентів, на яку за новими навчальними програмами відводиться великий відсоток часу від загальної кількості годин дисциплін;
 - невміння студентів працювати самостійно;
 - недостатня забезпеченість інституту комп'ютерами, що ускладнює проведення модульного контролю з використанням сучасних інформаційних технологій.
- Для вивчення вказаної проблеми з різних точок зору, студентам також було запропоновано відповіді на питання анкети.

На питання про те, яка форма контролю є найбільш складною особисто для Вас, переважна більшість студентів (61,8%) відповіли, що для них такою формою є усне опитування (рис.3).

Причини цього студенти називають: хвилювання, боязнь негативного ставлення з боку викладача, суб'єктивізм оцінок викладача, неможливість списати або вгадати відповідь, недостатній словарний запас, що заважає гра-

- Студенти, для яких усне опитування є найбільш складною формою контролю
- Студенти, для яких тестування є найбільш складною формою контролю
- Студенти, для яких письмове опитування є найбільш складною формою контролю

Рис. 3. Оцінка студентами ступеня складності основних форм контролю знань.

мотно висловлювати свої думки, відсутність часу на роздуми і т.д. Для 31,8% опитаних студентів найбільш складною формою контролю виявилось письмове опитування і для 6,4 % – тестування.

У той же час, саме усне опитування 52,% студентів вважають найбільш об'єктивною формою контролю, 61,4 % вважає, що саме ця форма контролю дозволяє їм найбільшою мірою розкрити свої знання і здібності.

24% студентів вважає найбільш об'єктивною формою контролю письмове опитування, на думку 31,8 % воно дозволяє найбільшою мірою розкрити свої знання і здібності.

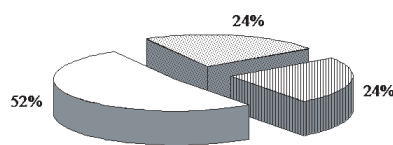
Тестування є найбільш об'єктивною формою оцінки знань за думкою 24% студентів, і 4,5 % вважають, що саме за допомогою тестування їм в найбільшій мірі вдається продемонструвати рівень своїх знань і здібностей (рис 4).

65,9% студентів відзначили, що їм траплялося отримувати різні оцінки з однієї тієї ж темі (розділу) при використанні викладачем різних форм контролю знань. 44,8% з числа цих студентів відзначили, що вищі оцінки вони отримували в резуль-

таті тестування, 31% – в результаті письмового опитування, 24,2% – в результаті усного опитування.

Висновок. На підставі отриманої інформації можна зробити висновок, що, на думку більшості респондентів, як серед представників професорсько-викладацького складу, так і серед студентів усне опитування є найбільш ефективною формою контролю знань за більшістю показників, хоч і найменше економічною з погляду затрат часу. Слід зазначити, що для більшості студентів саме ця форма контролю знань є найбільш складною. Тривогу викликає той факт, що однією з основних причин за якою усне опитування викликає серйозні ускладнення у більшості студентів є недостатній (забагатий словниковий запас) тезаурус. Цей недолік, безумовно, не тільки заважає студентам висловлювати свої думки, але й є серйозною перешкодою для успішного освоєння ними більшості навчальних дисциплін.

Крім того, необхідно враховувати, що вільне володіння мовою є невід'ємною складовою професійної компетентності фахівця з фізичної культури і спорту, незалежно від того в якій саме сфері діяльності належить працювати нашому випускникові (в області фізичного виховання, спортивного тренування або у фітнес-індустрії).

- Студенти, які вважають усне опитування найбільш об'єктивною формою контролю знань.
- Студенти, які вважають письмове опитування найбільш об'єктивною формою контролю знань.
- Студенти, які вважають тестування найбільш об'єктивною формою контролю знань.

Рис. 4. Оцінка студентами об'єктивності основних форм контролю знань.

Тому, не дивлячись на незаперечну необхідність впровадження сучасних комп'ютерних методик контролю знань студентів, викладачам не можна нехтувати класичними формами контролю, до яких відноситься усне опитування. Тим більш, що саме ця форма найбільшою мірою сприяє збільшенню словникового запасу, розвитку мови, формує уміння вільно висловлювати свої думки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи / Л.В. Артемова. – К., 2008. – 271 с.
2. Ефременков К.Н. Тестирование как одна из форм проверки знаний школьников и студентов по Олимпизму / К.Н. Ефременков // Материалы VII Международного научного конгресса «Олимпийский спорт и спорт для всех». Т.1 – Москва, 2003. – С. 68 – 69.
3. Кашуба В. Інноваційний вектор модернізації дидактичного процесу в системі вищої фізкультурної освіти / Віталій Кашуба, Наталія Бишовець, Костянтин Сергієнко // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2006. – № 1 – С. 38 – 41.
4. Савченко В. Від теми адаптації до питання формування навчальної діяльності студентів інститутів фізичної культури / Віктор Савченко, Володимир Приходько // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2006. – № 1 – С. 33 – 37.
5. Табінська С. Динаміка показників стану готовності студентів інститутів фізичної культури вирішувати завдання з особистісно-професійного самопізнання / Світлана Табінська, Володимир Приходько // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2009. – № 2-3 – С. 32 – 36.
6. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи / М.М. Фіцула – К., 2006. – 351 с.

